

Ainevaldkond	Sotsiaaalained
Kursuse nimetus	Ajaloo IV kursus. LÄHIAJALUGU I – Eesti ja maailm 20. saj esimesel poolel. (uus)
Eelduskursused	Puuduvad
Kursuse maht ja õppekorraldus	21 (75-minutilist) tundi: kontakttunnid, iseseisvad tööd
Õpetamise aeg	11. klassis 2024/25 õa
Kursuse eesmärgid	1) käsitleda kronoloogilisel põhimõttel maailma ja Eesti ajaloo alaperioode; 2) teadvustada ja analüüsida lähiajaloo muutlikkust, tõlgendatavust, omavahelisi seoseid ning seoseid tänapäevaga; 3) kujundada kriitilist suhtumist erinevatesse mõtteviisidesse; 4) õppida töötama erinevate alliktekstide ja kaardiga.
Kursuse lühikirjeldus	<u>Maailm I maailmasõja eel.</u> • Maailma poliitiline kaart enne Esimest maailmasõda (piirid Euroopas, koloniaalimpeeriumid). • Sõjalised liidud enne Esimest maailmasõda, • Teaduse ja tehnika areng enne esimest maailmasõda ning selle mõju inimeste igapäevaelule <u>I maailmasõda. Eesti Vabadussõda</u> • Esimese maailmasõja põhjused, kulg ja tagajärjed (sh nii rahvusvaheliste suhete, majanduslike mõjude, tehnoloogia arengu kui ka inimeste igapäevaelu võtmes) • Eesti omariikluse sünni eeldused, sündmuste kulg 1917 - 1918. • Vabadussõja kulg, sh pöördelisemad sündmused. <u>Maailmasõdadevaheline aeg: demokraatia ja diktatuurid.</u> • Rahvusvahelised suhted 1920. - 1930. aastatel • Majandus 1920. - 1930. aastatel, sh näited riikidest (Eesti, Saksamaa, Ameerika Ühendriigid, Venemaa) ja maailmamajandus (sh Suur depressioon) • Demokraatiad ja diktatuurid 1920. - 1930. aastatel, diktatuuride tekkimise põhjused <u>II maailmasõda.</u> • Rahvusvahelised suhted Teise maailmasõja eel • Teise maailmasõja kulg, pöördelisemad sündmused • Sõda kui humanitaarkatastroof, inimsusevastased kuriteod
Kursuse õpitulemused	Kursuse lõpus õpilane: 1) iseloomustab suurriikide arenguhooni ja rolli muutumist rahvusvahelistes suhetes; teab suurriikide sõjalis-poliitilisi blokke ning analüüsib Antandi ja Kolmikliidu taotlusi 20.saj algul; 2) tunneb maailma poliitilist kaarti enne Esimest maailmasõda 3) iseloomustab maailma majanduse arenguhooni; analüüsib teaduse ja tehnika mõju 20.saj alguses; 4) analüüsib Esimese maailmasõja põhjusi ning sõdivate poolte taotlusi; analüüsib Esimese maailmasõja tagajärgi ja mõju maailma arengule; 5) analüüsib Eesti omariikluse saavutamise eeldusi ja protsessi;

	6) teab Eesti Vabadussõja sündmusi ning kirjeldab sõja käiku kaardi alusel; mõistab Vabadussõja ja Tartu rahu tähendust Eesti Vabariigi kindlustumisel; 7) analüüsib ja võrdleb rahvusvahelisi suhteid 1920. ja 1930. aastail ning teab muutuste põhjusi; 8) teab ja iseloomustab rahvusvahelisi kriise: n Hispaania kodusõda; 9) iseloomustab majanduse arengut maailmasõdadevahelisel perioodil ning selgitab majanduskriisi põhjusi ja mõju; 10) analüüsib ning võrdleb demokraatlikku ja diktatuurset ühiskonda; 11) analüüsib Eesti ühiskonna poliitilist arengut 1920. ja 1930. aastail, selgitab autoritarismi kujunemise põhjusi ja mõju ühiskonnale ning iseloomustab vaikivat ajastut; 12) analüüsib rahvusvahelisi suhteid Teise maailmasõja eel; 13) iseloomustab Teise maailmasõja põhjusi ja tagajärgi ning sõjategevust kaardi järgi; teab Hitleri-vastase koalitsiooni kujunemislugu; 14) analüüsib Teise maailmasõja mõju Eesti ajaloole; 15) teab tähtsamaid ajaloolisi isikuid ning iseloomustab nende tegevust; 16) seletab ja kasutab kontekstis mõisted.
Hindamine	Õppes hinnatakse õppeperioodi või temaatika õpitulemuste saavutatust eristavalt (protsendid) ja mitteeristavalt (arvestatud/mittearvestatud). Kursus hinnatakse kokkuvõtvalt eristavalt (viiepallisüsteemis+märkuste lahtris protsent). Kursusehinnet arvestatakse ajaloo kooliastme hinde väljapanekul. Kursusehinde moodustavad kontrolltööd ja/või protsessi hindavad tööd perioodi jooksul või arvestus perioodi lõpus. Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse 1. sissekandes vastavate tööde arvu ning hinde kujunemise viisi.
Õppematerjalid	Laar, M., Vahtre, L. (2014) Lähiajalugu I. Pajur, A., Tannberg, T. (2006) Eesti ajalugu II. 20. sajandist tänapäevani. Kriiska, A., Tvauri, A., Selart, A., Kibal., B. (Avita 2007) Eesti ajaloo atlas. Ajaloo atlas gümnaasiumile. (Regio 2000)
Kirjandus (soovituslik kirjandus)	Laar, M., Vahtre, L. (2006) Lähiajalugu I gümnaasiumile. Eesti ajalugu VI: Vabadussõjast taasiseseisvumiseni. Toim. Ago Pajur ja Tõnu Tannberg. Tartu: Ilmamaa, 2005. Eesti ajalugu: Kronoloogia. Koost. Sulev Vahtre. Tallinn, 1994. Eesti ja maailm. XX sajandi kroonika. I-II osa. ERR arhiiv: http://www.err.ee Eesti digitaliseeritud ajalehed: http://dea.nlib.ee/
Kursuse väljund	Ajaloo olümpiaad, koolieksam, n uurimistöö taust